

ת"פ 56071/06/18 - יצחק אבו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 56071-06-18 מדינת ישראל נ' אבו

בפני כבוד השופט עמית פרייז

מבקש/ נאשם יצחק אבו

ע"י עו"ד ד"ר ניסן שריפי

נגד

משיבה/מאשימה מדינת ישראל

ע"י שלוחת תביעות נתניה

החלטה

לפניי בקשה לביטול כתב האישום בטענה של אי קיום חובת היידוע בדבר הזכות לבקש שימוע.

השתלשלות העניינים:

ביום 24/6/18 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירות של איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם, ותקיפה סתם של זוג. במסגרת האישום המייחס לנאשם את העבירה של תקיפה סתם של זוג נטען כי הנאשם דחף את גרושתו.

ביום 3/3/19 הגיש ב"כ הנאשם את הבקשה, בה טען כי נוכח העובדה שאחת מן העבירות בהן מואשם הנאשם היא עבירת פשע, חלה על המאשימה חובת היידוע בדבר הזכות לבקש שימוע, הקבועה בסעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי. לטענתו, עקב העובדה כי המאשימה הפרה את חובת היידוע, יש לבטל את כתב האישום.

ביום 6/3/19 התקבלה תגובת המאשימה לבקשה. בתגובה נאמר כי בענייננו לא קיימת חובת יידוע מכוח **תקנות סדר הדין הפלילי (קביעת סוגי פשעים שלגביהם לא תחול חובת היידוע לפי סעיף 60א' לחוק, תשס"ה-2005)**, החלות אף לגבי העבירה בה עסקינן.

ביום 20/3/19 הגיש ב"כ הנאשם תשובה לתגובת המאשימה, במסגרתה טען לבטלותן של התקנות לעיל, שכן לטענתו הן הותקנו בחוסר סמכות, וכמו כן טען לאכיפה בררנית ביישומן של התקנות.

ביום 31/3/19 התקבלה תגובת המאשימה לטיעונים אותם העלה ב"כ הנאשם בתגובתו מיום 20/3/19.

דין והכרעה:

סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי רשות תביעה אליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך. כמו כן נקבע כי תוך 30 יום מקבלת ההודעה רשאי החשוד לפנות לרשות התביעה בבקשה מנומקת בכתב להימנע מהגשת כתב האישום.

סעיף 1 לתקנות סדר הדין הפלילי (קביעת סוגי פשעים שלגביהם לא תחול חובת היידוע לפי סעיף 60א(א) לחוק), תשס"ה-2005 קובע כדלקמן:

"הוראות סעיף 60א(א) לחוק, לא יחולו על -

(1) סוגי הפשעים המפורטים להלן לפי הסעיפים שבחוק העונשין, התשל"ז-1977, המצוינים לצדם:

(א) תקיפה כלפי בן משפחה לפי סעיף 382(ב);

(ב) גרימת חבלה של ממש כלפי בן זוגו לפי סעיף 382(ג);"

סעיף 382(ב) לחוק העונשין מגדיר את המונח "בן משפחה" כדלקמן: "(ב) העובר עבירה לפי סעיף 379 כלפי בן משפחתו, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה; לענין סעיף זה, "בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוגו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;"

העבירה נשוא הבקשה בה עסקין היא עבירה של תקיפת בת זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, שנעברה כלפי גרושתו, אשר לפי הגדרת החוק לעיל נחשבת כבת משפחתו. על כן, ברי כי בהתאם לתקנות לעיל לא היתה מוטלת על המאשימה במקרה זה חובת יידוע.

באשר לטענה כי התקנות לעיל תוקנו בחוסר סמכות ועל כן הן בטלות. מדובר בטענה שמהותה תקיפה עקיפה של התקנות. אמנם, בית משפט זה מוסמך מכוח סעיף 76 לחוק בתי המשפט לדון בכל שאלה שמתעוררת בפניו, אשר הכרעה דרושה לבירור העניין שבפניו, אף אם השאלה מצויה בסמכותו של בית משפט אחר. אולם, סבורני כי אין מקום במקרה זה להפעיל סמכות זו.

כך, בענייננו לא מתבקשת תקיפה של אקט מנהלי בעל אופי אינדיווידואלי, אלא תקיפה של תקנות אשר חורגת באופן ניכר מעבר לעניינו הפרטי של הנאשם. להחלטה באשר לתוקפן של התקנות ישנן השלכות בחריגה ניכרת מעניינם האינדיווידואלי של הצדדים. על כן, אין לאפשר תקיפה עקיפה של התקנות במסגרת ההליך הפלילי, אלא יש לעשות זאת באמצעות תקיפה ישירה.

לעניין זה ראו למשל: עפמ"ק (ת"א) 50075-11-18 מדינת ישראל נ' דוד מזרחי:

" יוער, כי ספק רב אם "תקיפה עקיפה" על ידי בית משפט קמא במסגרת ניהול הליך פלילי, אכן הולמת בנסיבות המקרה. מדובר בפסק דין שיש לו השלכות רחב על אכיפת עבירות חניה לא רק בתחומי העיר תל-אביב, אלא גם ברשויות אחרות. מדובר בתקיפת נורמה כללית ולא בתקיפת אקט מנהלי המיוחד למשיב. על כן, מן הראוי היה לעשות זאת בתקיפה ישירה בפני בית משפט המוסמך ולא בתקיפה עקיפה".

בנוסף לעיל ייאמר כי בענייננו עסקינן בתקיפה עקיפה של תקנות שתוקנו לפני כעשור וחצי. נוכח פרק זמן משמעותי זה, כמו גם נפוצות העבירות הרלבנטיות לתקנות, ברור כי התקנות יושמו במקרים רבים עד מאד. על רקע זאת, הדברים לעיל בדבר העדפת התקיפה הישירה על פני העקיפה, מקבלים משנה תוקף.

מעבר לנדרש, אף לגופו של עניין, לא מצאתי הצדקה לטענת ב"כ הנאשם ביחס לתקנות. צודקת המאשימה בטיעונה כי פרשנותו של ב"כ הנאשם למונח "סוגי פשעים", כך שלכאורה לא חל על "עבירות ספציפיות", אינה הגיונית. שכן, אם החוק מאפשר החרגה של סל רחב של עבירות בבחינת "סוגי פשעים", הרי שקל וחומר ניתן לבצע החרגה מצומצמת יותר של עבירות ספציפיות, וכך יצא שזכות השימוע של החשודים תצומצם באופן צר יותר. משכך, אף אם היה מקום לתקיפה עקיפה של התקנות, הרי שהדבר לא היה מביא לביטולן.

ב"כ הנאשם אף טוען לאכיפה בררנית ביישום התקנות, בכך שבפועל רשויות התביעה מעניקות לחשודים זכות שימוע במיוחד במקרים בהם מדובר בבני זוג לשעבר אשר התגרשו ו/או מתגוררים בנפרד. אולם, לא הובאה כל תשתית ראייתית בעניין, כך שב"כ הנאשם הפנה רק למקרה בודד. משכך, לא מצאתי לנכון לברר טענה זו.

בנוסף, אף אם הרציונל העומד בבסיס ההחרגה לעיל שבתקנות הינו מניעת הסלמת היחסים בין בני זוג, הרי שלא ניתן לומר שזה אינו חל בעניין בני זוג לשעבר. לא ניתן לומר כי בכל מקרה בו בני הזוג אינם שבים למגורים משותפים לאחר ביצוע העבירה, בהכרח לא מתקיים קשר כלשהו בין בני הזוג. ייתכן כי לבני הזוג ילדים משותפים או רכוש משותף והם עדיין מנהלים מערכת יחסים כלשהי חרף קיומם של הליכי פירוד או אף גירושין. בנוסף, גם בפרידה, ואף בגירושין, יש עליות ומורדות, באופן שלעיתים בני הזוג מחדשים הקשר הזוגי ביניהם. על רקע אלה, לא סביר לדרוש מרשויות התביעה לבחון בכל מקרה של אלימות במשפחה את מערכת היחסים בין בני הזוג על כל מורכבותה, ואז להעריך את ההשפעה של קבלת מכתב יידוע על מערכת זו, ובהתאם לכך להחליט אם לשלחו.

על כל האמור יש להוסיף, כי גם אם הייתי משתכנע כי עמדה לנאשם זכות שימוע, באופן המקים את חובת היידוע, הרי שלא היה בכך בכדי להביא במקרה זה לביטול כתב האישום.

יש לזכור כי רק אחת ממספר עבירות שמיוחסות לנאשם הינה עבירה מסוג פשע, כך שאין חולק כי לגבי האחרות אין כל זכות שימוע, ועל כן אין כל מקום לביטול האישומים הנוגעים לעבירות אלה. על כן, לכל היותר היתה עומדת על הפרק שאלת ביטול האישום בעבירת הפשע בלבד.

במצב זה, לכל היותר היה עניין לנו במי שהפרת חובת היידוע בדבר זכות השימוע שלו הביאה להרחבת כתב אישום שבכל מקרה ניתן היה להגיש כנגדו, פגיעה שהינה קלה באופן ניכר ממי שהפרת חובה שכזו הביאה יש מאין לכתב אישום כנגדו. יש לזכור, כי אף במקרים שבהם בוצעה הפרה שכזו מהסוג האחרון, אין הדבר מביא לביטול מיניה וביה של כתב האישום, והדבר הובהר לא אחת בפסיקה של הערכאות השונות.

על כן, כאשר מדובר לכל היותר במקרה מהסוג הראשון, סיכויי ביטול האישום מסוג פשע היו קלושים למדי, גם אם היתה מונחת תשתית בדבר קיום זכות השימוע מלכתחילה ביחס לאישום זה, מה שכאמור לא נעשה.

לאור כל המפורט לעיל, אין כל מקום לביטול כתב האישום, בין באופן מלא, ובין באופן חלקי, והטענה המקדמית נדחית.

בנסיבות אלה, התיק נקבע להקראה ליום 21/5/19 שעה 12:00. ב"כ הנאשם יודיע לנאשם על מועד הדיון וחובת התייצבותו.

המזכירות תעביר עותק מההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, 28/4/19, כ"ג ניסן התשע"ט, בלשכה, בהעדר הצדדים.